

APROPOS

Reidar Berg

kontra

Ser i Fremover torsdag 19. november at tidligere ordfører i Ballangen, Per Kristian Arntzen, vil ha bort saltet fra veiene. «Vi må få bort svineriet fra veiene» sier han og vil ta saken opp med folk som sitter i transportkomiteen i stortinget. Ett særdeles godt initiativ som verdsettes av svært mange. Det er godt å se at det finnes noen politikere som lytter til folket og engasjerer seg i saken.

Merkelig

Spørreundersøkelser i nettaviser her nordpå viser at mellom 70 - 85 prosent av befolkningen (geografiske variasjoner) ønsker en annen type veivedlikehold på vinteren enn den veisaltingen som det legges opp til i dag. Synes således at det er merkelig at så få politikere tar tak i dette da det må være mange stemmer å sanke ved å engasjere seg i en slik sak.

Hovedgrunnen til at man velger å ikke ta tak i dette må være at man her snakker om trafikksikkerhet. Statens vegvesen har klart å få en til å tro at trafikksikkerheten er blitt så mye bedre enn det den var tidligere at dette oppveier for alle ulempene med veisalting.

Svært mange er derimot av den oppfatningen at dette slett ikke er tilfelle, ulempene er så mange og store at disse umulig kan forsvares med en påstått økt trafikksikkerhet. Med så mange negative sider (svevestøv

som påfører folk helseplager, øket slitasje av asfaltdekke, nedsatt friksjon på vinterhjul, dårlige lys/sikt på grunn av tilsmussing, store utslipp av kjemikalier, naturødeleggelser langs etter veinettet, tilsig av salt i grunnvann/ ferskvann, rust på biler med påfølgende tekniske problemer relatert til bremses og elektronikk osv. osv.) er man nødt til å se på alternativer til veisalting.

Svevestøv

I Tromsø har blant annet problemet med svevestøv blitt så stort at man går ut å oppfordrer bilister til å velge piggfrie dekk. Kommunen opplyser at for høye verdier med svevestøv kan utløse eller forverre sykdommer i lunger og hjerte. I verste fall kan eksponering for svevestøv føre til dødsfall.

Undertegnede kommer opprinnelig selv fra Harstad. Inntil for noen få år siden saltet man ikke veiene her. «Alle» kjørte på piggedekk, dekk med flere og lengre pigger enn hva som er lovlig i dag, allikevel hadde vi ikke noe problem i forhold til svevestøv. Så fikk Statens Vegvesen for seg at veiene skulle saltes også her. Etter dette er det oppstått store problemer med svevestøv. Dette kommer blant annet av det faktum at våt saltet asfalt slites betydelig raskere enn asfalten eller ville gjort. Dette skjer da salt som benyttes spiser opp bindemiddel i

asfalten. Således er veisalting blitt ett helseproblem for folk som bor i byer. Skal man redusere/bli kvitt svevestøvproblematikken er det derfor liten tvil om at hvilke tiltak som har størst effekt.

Klima

De klimatiske forhold her nordpå varierer mye. En dag kan det være 8 plussgrader, neste dag 8 minus. I tillegg varierer temperaturer mye alt etter hvor man geografisk befinner seg. Ved havet kan det være null grader mens det er 7 - 8 grader lavere temperatur på fjellet. Dette resulterer i at friksjon kan variere enormt på samme kjøretur.

Ved havet kan veien være våt av saltlake, så snart man kommer opp på fjellet er det så kaldt at saltlaken har frosset til hard is. Midt mellom disse temperatursonene kan det være såpeglatt. Dette kan skape svært farlige kjøreforhold da friksjon varierer mye og det er lett å bli lurt. I tillegg viser undersøkelse gjennomført av SINTEF at dekk som er kjørt kun på saltede veier har 40 % lavere friksjon enn samme type dekk kjørt kun på usaltede vinterveier.

Koster

Naturødeleggelser langs etter veinettet er betydelig i de områder av landet der veisalting har vært praktisert over tid. Dette gir seg utslag i blant annet skogsdød samt forurensning av

Skriv hva du mener, fortrinnsvis under fullt navn, og send ditt innlegg til Apropos eller Ordet Fritt i Fremover.
E-post: redaksjon@fremover.no
Telefaks: 76 95 00 30
Post: Fremover, Ordet Fritt, Postboks 324, 8504 Narvik

ORDET
FRITT

Veisalting sandstrøing

drikkevann. I tillegg angripes stål- og betongkonstruksjoner langs etter veinett av den aggressive saltblandingen. Skader på norsk bilpark alene forårsaket av veisalting er anslått til ca 4,0 milliarder pr. år. Denne type skader har ikke vært noe tema i vår landsdel tidligere, dette da veisalting har vært geografisk begrenset. Med den type vintervedlikehold man nå legger opp til vil også vår landsdel rammes av denne type skader i fremtiden.

De fleste er opptatt av god sikt i mørket, noe som har med trafikksikkerhet å gjøre. Sikten på mørke saltvåte høst/vinterveier er betydelig dårligere enn på sandstrødde veier. I tillegg virvles saltlake blandet med asfaltstøv opp å legger seg på frontrute, vindusviskere samt hovedlykter. Dette reduserer trafikksikkerheten betydelig, verst er det når man passerer tungtransport og derav mister all visuell kontakt med vei/trafikk. At reflekser langs etter veinett samt veimerking er tildekket med «gjørme» forårsaket av salt blendet ved asfaltstøv gjør ikke saken noe bedre.

Negativt

Statens Vegvesen har så langt parert alle innspill i saken med dårligere trafikksikkerhet. Slik undertegnede og svært mange andre ser det, veier de negative ulempene ved veisalting mye tyngre på vektskåla enn den

marginale økningen i trafikksikkerhet som Statens Vegvesen hevder. Hadde en privat virksomhet lagt opp til en type aktivitet med så mange negative bivirkninger knyttet til helse og miljø, hadde man umiddelbart fått pålegg om tiltak for å redusere naturskader og helsefare.

Statens vegvesen gjør stikk motsatt, hvert år øker saltbruken på norske veier. Bare i fjor økte saltbruken med 30.000 tonn. Nå er saltbruken kommet opp i ufattelige 200.000 tonn. Denne ekstreme saltbruken bør reduseres betydelig. Statens vegvesen har tidligere erkjent at veisalting har mange negative sider. På grunn av dette har man startet prosjekt «SaltSmart» sørpå i ett forsøk på å redusere saltbruken. Hvorfor man da utvider saltbruken også til de områder av landet der man tidligere ikke benyttet veisalt og slik sett eksponerer ennå flere for de problemer dette medfører er ubegripelig.

Sandstrøing er ett ypperlig alternativ til veisalting, dette har vært praktisert i alle år her nordpå og fungerer utmerket. I tillegg er de negative sidene med sandstrøing så små at de er neglisjerbare. Gi oss derfor tilbake de «gamle» vinterveiene som ble strødd ved behov med strøsand uten finstoff.

Reidar Berg
Salangen